

Tiivistelmä

Inhimillisten tekijöiden kehittämisohjelma Altia Oyj:llä

Hankkeen lähtökohtana oli halu uudistaa turvallisuudenhallinnan ja -johtamisen käytäntöjä sekä turvallisuuskulttuuria nolla tapaturmaa -tavoitteen saavuttamiseksi. Lähestymistavaksi valittiin inhimillisten tekijöiden (Human Factors, HF) -näkökulma. Sisällöllisesti ja menetelmällisesti hankkeessa nojaututtiin Inhimillisten tekijöiden työkalu HF tooliin™ ja sen sovelluksiin.

Inhimillisten tekijöiden hallinta on olennainen osa toimintaa turvallisuuskriittisissä organisaatioissa, mutta hanke on harvinainen systemaattinen ja kokonaisvaltainen perinteisessä prosessiteollisuudessa toteutettu HF-kehittämisohjelma. Toteutustapa tarjoaa toimintamallin inhimillisten tekijöiden hallinnan kehittämiseksi laajasti suomalaisissa teollisuusorganisaatioissa.

Hanke toteutettiin tiiviissä eri organisaatiotasojen ja toimintojen välisessä yhteistyössä. Hankkeen asiantuntijana toimi Työterveyslaitos.

Hankkeessa sovellettiin inhimilliset tekijät turvallisuudessa -näkökulmaa (Teperi 2012) Käsitteellisenä viitekehyksenä hyödynnettiin inhimillisten tekijöiden työkalu HF toolia (Teperi 2012), johon nojaututtiin hankkeessa sekä sisällöllisenä jäsenyyksenä että monipuolisena turvallisuuden hallinnan työkaluna. Toisena tutkimuksellisenä juonteena hyödynnettiin Safety II -aihepiiriä (Hollnagel, 2014; Dekker, 2015).

Hanke on osa Altian vuosisuunnitelmaa ja johdon sitoutuminen hankkeeseen oli vahva. Hankkeen ohjausryhmään kuului Altia Oyj:n johtoryhmän jäseniä sekä Rajamäen tehtaan ja Altia Industrialin johtajat. Varsinaiseen kehityshankkeeseen kuului henkilöitä Rajamäen tehtaan työnjohdosta, turvallisuusorganisaatiosta sekä työntekijöistä kattaen kaikki tärkeimmät Rajamäen tehtaan osastot. Lisäksi Industrial Productsista (Koskenkorvan tehdas) oli mukana kaksi henkilöä.

Hanke toteutettiin yhteiskehittelyn ja osallistavan kehittämisen periaatteiden mukaisesti. Työpajatyöskentelyn avulla Altialle tuotettiin oma inhimillisten tekijöiden sisällöllinen jäsenyys HF toolin sisältöihin tukeutuen. Hankkeessa Altialle tuotettiin keinoja soveltaa työkalua, huomioida sen sisältöjä ja luoda tietopohjaa aihepiirin ilmiöistä. Hankkeen aikana tunnistettiin turvallisuudenhallinnan järjestelmän ja -käytäntöjen kehittämistarpeita inhimillisten tekijöiden näkökulmasta ja tehtiin parannuksia.

Hanke täytti sille asetetut tavoitteet. Inhimillisten tekijöiden hallintaan kehitetyt työkalut ja toimintamallit vietiin käytäntöön ja ne koettiin hyödyllisiksi. Yleisesti inhimillisten tekijöiden -kehittämisohjelma auttoi viemään turvallisuusajattelua ja -kulttuuria oikeaan suuntaan. Hankkeen aikana heräsi myös uusia ajatuksia, joissa inhimillisten tekijöiden jäsenyystapaa voi hyödyntää. Keskeinen tekijä hankkeen onnistumisessa oli hanketyöskentelyyn osallistuneiden aktiivinen ja asioita eteenpäin vievä kehittämisote.

Hankkeen toteutustapa tarjoaa mallin inhimillisten tekijöiden hallinnan kehittämiseksi myös muissa kuin turvallisuuskriittisissä organisaatioissa. Erityisesti hankkeen tuloksista hyötyvät prosessiteollisuuden ja muiden suomalaisittain perinteisten alojen toimijat, joilla on tavoitteena kehittää turvallisuuden hallintaa ja työtoimintaa.